

3. pielikums. Tipveida MI uzdevumu katalogs

Katalogā apkopoti biežāk sastopamie uzdevumu veidi publiskajā pārvaldē, kuros iespējams izmantot **mākslīgā intelekta (MI)** vai **automatizācijas** pieejas. Katalogs kalpo kā **praktisks orientieris** iestādēm ideju apkopošanai un sākotnējai izvērtēšanai.

Paskaidrojums. Automatizācija šajās vadlīnijās ietver arī robotizēto procesu automatizāciju (RPA). **Automatizācija nav MI**, jo izpilda iepriekš noteiktus soļus bez mācīšanās vai prognozēšanas. Katalogā automatizācija iekļauta kā **alternatīva pieeja** līdzīgu uzdevumu veikšanai gadījumos, kad MI nav nepieciešams.

Kā lietot katalogu:

1. salīdzini savus uzdevumus ar piemēriem un pieraksti atbilstošās idejas;
2. tālāk vērtē idejas ar lēmumu kokiem un kritērijiem (2. nodaļa).

Joma	Uzdevuma veidi, piemēri un ieteicamā tehnoloģiskā pieeja
Dokumentu pārvaldība	Automatizācija – dokumentu virzīšana pa plūsmām, parakstīšanas un reģistrācijas darbību automatizācija (bez MI). Analītiskais MI – dokumentu klasifikācija, satura marķēšana, metadatu izvilksana. <i>Ieteicamā pieeja</i> : mašīnmācīšanās, teksta klasifikatori. Ģeneratīvais MI – kopsavilkumi, tulkojumi, pārvēršana vieglajā valodā, vēstuļu vienkāršošana, runas atpazīšana (piem., <i>Hugo.lv</i>). <i>Ieteicamā pieeja</i> : dabīgās valodas apstrāde (NLP), runas atpazīšana/sintēze (ASR/TTS).
Administratīvie procesi	Automatizācija – e-pastu šķirošana pēc noteikumiem, grafiku plānošana, rēķinu datu iegrāmatošana, statusu atjaunināšana sistēmās. <i>Ieteicamā pieeja</i> : noteikumu balstīta automatizācija, skripti (bez MI). Analītiskais MI – iepirkumu dokumentu satura atbilstības pārbaude, protokolu sagatavošanas atbalsts (klasifikācija/izvilksana). <i>Ieteicamā pieeja</i> : NLP, ML, procesu analīze.
Iekšējā komunikācija un apmācības	Analītiskais MI – zināšanu bāzu uzturēšana (meklēšanas uzlabošana ar klasifikāciju), biežāko jautājumu analīze. <i>Ieteicamā pieeja</i> : teksta klasifikācija, vektoru meklēšana, noteikumu dzinēji. Ģeneratīvais MI – mācību materiālu melnraksti, iekšējie asistenti, video ierakstu automātiski kopsavilkumi. <i>Ieteicamā pieeja</i> : NLP, runas uz tekstu, teksta uzrunu.
Tehniskais atbalsts	Automatizācija – datu validācijas skripti, datu anonimizācijas darbību automatizācija, IT atbalsta pieprasījumu klasifikācija un sadale pēc noteikumiem (bez MI).

Joma	Uzdevuma veidi, piemēri un ieteicamā tehnoloģiskā pieeja
	Analītiskais MI – automatizētas vizualizācijas, statistikas atskaišu ģenerēšana no datu modeļiem. <i>Ieteicamā pieeja</i> : datu analītika, statistiskie modeļi.
Analītika un revīzija	Analītiskais MI – risku un krāpšanas pazīmju prognoze, finanšu datu analīze, budžeta izlietojuma novērtēšana, anomāliju noteikšana, iekšējās kontroles atbalsts. <i>Ieteicamā pieeja</i> : mašīnmācīšanās, anomāliju detektēšana, statistika.
Sabiedrībai sniegti pakalpojumi	Atkarībā no sarežģītības – analītiskais MI / automatizācija – iesniegumu klasifikācija, zvanu centra pieprasījumu maršrutēšana. <i>Ieteicamā pieeja</i> : teksta klasifikācija (MI) vai noteikumu balstīta maršrutēšana (RPA). Ģeneratīvais MI – čātboti, BUJ atbilžu sagatavošana, vizuālu un informatīvu materiālu izveide. <i>Ieteicamā pieeja</i> : NLP, attēlu/teksta ģenerēšana.
Stratēģiskais atbalsts	Analītiskais MI – politikas ietekmes scenāriji, pieprasījuma prognozes, klimata datu modelēšana, veselības resursu prognozēšana. <i>Ieteicamā pieeja</i> : prognozējošie modeļi, simulācijas, datu analītika.

Paskaidrojumi par kategorijām

- **Automatizācija** – izpilda iepriekš noteiktus soļus **bez MI elementiem**; izmantojama, ja pietiek ar noteikumos balstītu pieeju.
- **Analītiskais MI** – analizē datus, klasificē, prognozē un atklāj sakarības, pamatojoties uz modeļiem, kas mācās no datiem.
- **Ģeneratīvais MI** – rada jaunu saturu vai priekšlikumus (teksts, attēli, audio).

Izmantošana praksē

- Iestādes salīdzina savus uzdevumus ar katalogā minētajiem un iekļauj atbilstošās idejas **ideju sarakstā**.
- Tālāk idejas **sākotnēji izvērtē** un **padziļināti pārbauda** ar lēmumu kokiem un kritērijiem (2. nodaļa).